

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben: . . . I ker. Egy óra . . . I ker. 50 Hfl.
Negyedévre . . . 3 . . . Negyedévre 4 . . . 50 .

Felolós szerkesztő:
MEGEDÜS LORÁNT.
Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECEN,
Piac-utca 47. és 48. szám.

Apponyi előtérben.

— Fővárosi munkatársunktól. —

Budapest, augusztus 9.

A koalíciós kormányhoz közelálló, rendszerint jól értesült helyről vesszük az értesülést, hogy a politikai események homlokterében most *Apponyi* Albert gróf áll.

A koalíciós kormánynak eszeágában sincsen özszel visszavonulni az államügyek vezetésétől. Az új kormányalakítás sem koalíció, sem fuzió, hanem kormányképes többségi párt jelszava alatt fog történni. *Apponyi* Albert és *Andrássy* Gyula, a kik minden cáfolat dacára igenis értekeztek a legutóbbi napokban Wiesbadenben *Kossuthal*, teljesen megnyerték a függetlenségi párt eddig ingadozó vezérét az új többségi kormánypárttalakítás eszméjének. *Kossuth* pedig, aki idehaza, Hollókék nyomása alatt, nem mert nyíltan színt vallani, Wiesbaden forrásvizeiből most már erőt merített ahhoz, hogy hazajövele után egész határozottsággal lépjen föl *Justh* és *Hollókék* ellen.

Az ujonnan alakítandó parlamentáris többséghez pedig nagyon könnyű lesz

híveket szerezni. Ez a kormányképes többség minden valószínűség szerint *feleszlatja a képviselőházat* és erős hatalmi presszióval igyekszik megritkítani az ellenzéki képviselők számát.

És *Justhék* csak ekkor fogják meglátni, hogy az ellenzékiek keserű, de költséges is.

Az új kormánypártnak miniszterelnöke *Andrássy* Gyula vagy *Apponyi* Albert lesz.

Wekerle ugyanis egész komolyan elvonulni készül a politikai harctérről. Teljesen elkégyetlenítették őt a mindenfelőli támadások és a tapasztalat, hogy már fent is, lent is sokat vesztett kedveltségéből.

Az özszel megalakuló új kormánzatnak politikai és közjogi programja; *a nemzeti jogok és követelmények teljes kikapcsolása és a koronával való megalkuvás, a behódolás lesz.*

Ezeket az értesüléseket nyilvánvalóan megerősíteni látszik az a kisérlet, amely a bécsi sajtóban megkezdett vezető hangnemekre most már a budapesti sajtóban is felhangzik.

A sugalmazott bécsi szócsövek az

őszi kibontakozás egyik első feladatául az alkalmatlan bankcsoportnak a kormánypártból való kiszorítását és *Justhék*nak az ellenzékbe való kényszerítését tüzte ki.

A koalíció egyik fővárosi napilapja pedig tegnap idézi egy politikai helyszemle irányzatos közleményét a helyzetről, amely egészen leplezetlenül hirül adja, miszerint *Apponyi* és *Szterényinek* Karlsbadban tervezett értekezlete *Kossuthal* élénkséget fog hozni a politikai életbe.

Karlsbadi tanácskozások során fog eldőlni a kérdés, vajjon koalíciós vagy fuzió alapon kormányozzon-e tovább ez a mostani többség.

A koalíciós sajtó különben a már többször bevált módszer szerint, ismét a *Lukács*-féle kormányalakítás veszélyét festi a falra, a gyöngébbek kedvéért még a *Kristóffy*-féle „mumus” ríktó színeivel is tarkítván a torzképet.

A mezőkövesdi választás. Miskolcra táviratozzák: A *Majthényi* Adám halálával megüresedett mezőkövesdi választókerületben szerdán lesz képviselőválasztás. A hivatalos jelölt *Fekete* László ügyvéd, vele szemben fellépnek *Szalay* Pál és *Kácsi* Molnár. A rendfentartására Miskolcra 40 csendőrt és egy zászlóalj katonaságot kértek.

A léposó.

Irta: **Kuthy Sándor.**

Alig ismert rá a városra. Nem irt egy barátjának sem, egyedül, senkitől sem zavartatva akarta bejárni a régi utcákat. Néha utána fordult valaki, mások szembenéztek vele s úgy vélték, ismerik, de mert hidegen tekintett vissza rájuk, meg sem szólították. Egyik utcasarkon megállt egy kirakat előtt s közömbösen nézte az új képeslapokat. Kissé büszkén megdobbant a szíve, mikor a maga képét is ott látta, széles keretben, világszerte ismert lehetetlenül bogozott nyakendőjével, tömött hajával. Egy leány jött ki a boltból, betekintett a kirakamba, féloldalt végignézte a férfit s csaknem felkiáltott a meglepetéstől. De nem lehetetlen, Bán nem lehet itt most, ebben a kis vidéki városban. Bán, aki Párisban muzsikálta be magát a világ szívébe, akinek darabjain szerelmet tanultak a lányok, akinek a képe nemesen és szomorúan mosolygott le arról a halványzöld *Peters* füzetről, melyet ép a kezében tartott.

Bán észre se vette, hogy figyelik. Jól esett a kisvárosias időöltés, kirakattámulás, egyhangu séta ma. Még két napja nagy csókokban lázongott. Világvárosok asszonyosodái tették melegebbé és színesebbé a lelkét s ölelték ki belőle a legszebb melódiákat. *Caupa* szeszély volt, hogy leszókött ebbe a

nagy faluba, a világ végére, ahonnan tíz évvel ezelőtt mint egy új *Napoleon* ment hódítani a világot a másik végéig. . .

Milyen muzsika lesz ebből. Akáclevelek hullnak az utra. Bán vérében már csörtetnek az áriák. Kis szomorúság, apró könnyek, könnyű szárnyu csókok dalolnak. Aztán jön a nagy zivatar.

A halálos, sok küzdés. És a diadal. Mind, mind dallamokká ringatóznak az emlékek. Bán nem is tudja, merre jár. Megszületett a legszebb — úgy érzi — szimfónia. Most haza, Párisba vagy valahová, a meghitt szögletbe, csöndbe, megkérdezni a zongorát: „Ugy-e, ennél szebbet nem daloltak még a te fehér és fekete csontjaidon?”

És este van és Bán menni akar. Emlékszik homályosan, átjáró ház van valahol, azon át a hotelbe, onnan a vasutara. . . A város odaadta már neki a lelkét, holnap unott lesz, mint egy elesőkölt szerető. Haza az impressziókkal. S átvár egy házon a másik utcára. Cigaretta gyújt. Friss szél fúj s a lépcsőházban patantja a gyufákat. De idegesen dobja el. Bevilágosul a léposóház s Bán összerézzen. Hogy került ő ide? Miért fogja meg a lelkét ez a város újra, most fájon s miért bontogat ki benne erővel lecsapott fedelű koporsókat?

. . . S már megy föl újra a lépcsőn, este hamvasan a fehérécsipkés leány. Mi-

lyen sötét a szeme. Megbotlik a léposón. A lányos és meleg karja ijedten fogódzik a karfába s öntudatlanul kap a férfi kezéhez. A feje a csodálatos fekete hajával ott liheg az ajka előtt. S már viszi fel az emeletre, végigcsókolva, mint egy rózsát. Bán érzi, mint hullnak ki a lelkéből a merész szókései, nagy áriák. Csöpp, zokogó hegedűk sirnak most s Bán dalos kezeivel végigsimogatja a karfát, mint valami drága hangszert s az ujjai remegve siklanak végig rajta. S a léposón, lelkében, mindenütt fehér ruhás lányok kusztak, kacagtak, siklottak. Bán álelte a karfát s ment behunyt szemmel, föl, láthatatlan ajkakat csókolva, föl az emeletre s ismerősen, egyszerűen benyitott az ajtón. Világosság ébresztette föl s egy kis kövér asszonyka nevetve, kacagva szaladt elébe:

— Bán, maga az Bán! Akiről annyit beszéltem neked, a nagy művész — fordult a férjéhez. S egyiktől a másikig futott, derűsen, jókedvűen. A szögletbe narancsbaját majszolt két kis gyerek.

Bán megfordult, kiment s lerohant a lépcsőn. Az utcán egy inasgyerek füttyűrésszel ment el mellette. A Bán legszebb dalát füttyülte iszonyu hamisan. Bán elnevette magát. Még az este visszautazott asszonyához Párisba.

A „Debreczeni Vasöntöde és Géplakatosság”

saját gyártmányu, kiállításokon többszörösen kitüntetett árukészlettel, melyek legjobb szerkesztésű közösi, gazdasági- és háztartási kutszivattyukból; cséplési-, raktári-, udvari-, kertü vizicskendőköl; vasvázú kerépadok- és díszes veranda butorokból. Kiváló szőlőmalmok- és erőfejtésben felülmúlhatatlan borsajtóból állanak a Péterfia utca 73 szám alatti raktárhely megszüntetése miatt

LESZÁLLITOTT ÁRAKON ÁRUSITJA.

Tollharc a szekularizációért.

Lengyel Imre és egy paptanár.

Megemlékeztünk már arról, hogy van Szatmáron egy *Heti Szemle* című lap, amelynek egy római katolikus pap-tanár a szerkesztője és a „Pázmány Sajtó” a kiadója. Megirtuk, hogy ennek a lapnak nem tetszett Hajdúvármegye szekularizációs határozata és „Rágódnak a kutyák” című cikkében képtelen módon lepooskondiázta azt. Lengyel Imre nyugalmazott táblabíró, az indítványozót, elmondta „jól megfizetett bérenének”, az indítvány megszavazóit „tollas zsidók falánk hadának”, majd kisütötte, hogy a határozat meghozatalára „a debreceni lókupec és disznókereskedő kupaktanács” adta meg az agit. Lengyel Imre táblabíró most hamarosan válaszol a Pázmány Sajtó lapjának, irván többek között az alábbiakat: Minthogy a kultur ember viselkedésének esztétikáját írásaimban mindig szemem előtt tartom, a reverendás szerkesztő ur, a népszerű felelős szerkesztő, fentebb jelzett keresztényi szerető szívből jövő szelid emlékedését nem honorálhatom. Két megjegyzést azonban nem hallgathatok el.

Reverendissime! Debreczen nem Hajdúvármegye, ugyanis vannak vármegyei és városi törvényhatóságok és ezeknek felirati joguk van. Debreczen a kérdéses ügyben még ezután fog határozni, — amit ott, a szép Szatmáron a kis diákok is tudnak! A megvesztegetést pedig bizonyára a római szent atya végezte, mert az én szerény protestáns, szocialista, szabadgondolkodó, szabadkőműves elvbáratim nekem egy fillért sem adtak.

Reverendissime! A Jézus, az apostolok, az első keresztények mind zsidók voltak, tehát azokat, akik az egyik nagy világvallást elterjesztették, nem ütni, hanem szeretni kellene és akkor lenne ön igaz keresztény. Nem abban a korban élünk szent atyám, midőn jobb sorsra érdemes elmék köteteket irtak arról, hogy ha az egér megessi a szent ostyát, üdvözül-e?

De az érdemben való vita embere lévén, aki érvekkel küzd, Önnek kedves páter, amit ön is bizonyára tud, de a közlemény magasabb helyről kapja, röviden bebizonyítom, hogy a katolikus egyház kezében levő vagyonszerzés és elidegeníthetetlen tulajdona a magyar államnak.

Mindenekelőtt olvasásra ajánlom Radvanszky Antal zólyomi követnek, az 1844. évi országgyűlésen tartott fényes beszédét. Királyaink fizetésnek tekintették a főpapok javadalmait és ismételt megállapították az egyes főpapok legnagyobb jövedelmét, elrendelvé, hogy a megállapított jövedelmen felüli részt egy bizonyos célra kell fizetni. Így rendelkezett: III. Károly, Maria Terézia, I. Ferenc. — De hát ott van az egész Corpus juris, melyből ajánlom az 1498. XV., 1504. XXVI., 1555. XV., 1548. X., 1548. XII., 1556. XVIII., 1557. V., 1556. XXXIX. törvények tanulmányozását. Az 1504. XXVI. t.-c. szerint is az egyházi javakat a végvárak megerősítésére fordították. Az üres javadalom jövedelme mindig a kinestáré volt.

Bizony őseink nem lévén a klérus kezében, a főpapoknak igen gyakran a körmére ütöttek, csak mi vagyunk gyávák és nem merünk oselekedni, pedig a mérges kigyónak a mérég fogát kell kirántani és akkor veszélytelenül válik.

Az indítványom — vagy most már határozat — 2-ik pontja így szól:

„Az állam tegye jóvá eddigi hibáját és amit Németország a tizenhatodik és tizenhetedik században, — Franciaország a nagy

forradalom előtt, — Olaszország a tizenharmadik században megselekedett: konfiskálja, szekularizálja a klérus birtokait, mert másékné nem segíthet, mert ezzel a kivándorlást megakadályozza, a parasztságot megerősíti és utját állja az államháztartást veszélyeztető krízisnek is.” — Így határoznak Szatmár vármegyében is — én hiszem.

Tisztelendő uram! Az a fegyver, melylyel, ha baj volt, először a zsidót ütötték, már nem alkalmas a vívásra, mert az egyenlőség százada még mindig tart és én figyelmeztetem önt a Dózsa lázadásnak nevezett szabadságharcra, midőn legelőször a csanádi püspököt húzták karóba.

De ne ijessztgessük egymást, mert ezzel az ügynek nem használunk. Az ember szeretettel és igaz magyar nemzeti érdek követeli, hogy a papi vagyonszerzés céljaira, haladéktalanul köztulajdonba vevessék.

A város köztisztasági vállalata.

A szabályzatot elfogadták.

A város közegészségügyi viszonyaiban nagy változást fog előidézni a Debreczen város köztisztasági és fuvarozási vállalata, amelynek házi kezelésbe való vételét előkészítette már a közgyűlés által kiküldött bizottság. Idestova két éve, hogy Aczél Géza főmérnök felvetette az eszmét, hogy a város köztisztaságának munkálatait nem vállalati uton, hanem házilag kell biztosítani. A város ezen új vállalatának praktikus voltát és nagy horderejét felismerte a közgyűlés és megbizta Aczél Géza főmérnököt az új intézmény terveinek kidolgozásával.

Munkájával a főmérnök elkészült s azt tegnap bemutatta az előkészítő bizottságnak, amely az új intézmény alapszabálytervezetét letárgyalta.

Az ülésen Körner Adolf tanácsok elnökölt. Jelenvoltak Aczél Géza főmérnök, Roncsik Lajos főszámvevő, Dóczy Emil dr. alügyész, Rickl Antal és ifj. Schwarz Vilmos.

A bizottság a főmérnök által elkészített szabályzatot általánosságban és részleteiben elfogadta.

A köztisztasági vállalatot a következőkben ismertetjük:

Az új vállalat a köztisztasági és ezzel kapcsolatos fuvarozási munkák teljesítésére létesül, melyet a város többi vagyontól elkülönítve, a gazdasági és üzleti elveknek megfelelőleg fognak kezelni.

Feladata a köztisztasági és fuvarozási vállalatnak a város belterületén fekvő utcák, terek szemetjeinek s a hónapok elhordása, a pecsegődrök tisztítása stb. Az utcák locsolása, a jéggyár termékeinek kifuvarozása. Szóval a közegészségügyi és köztisztasági viszonyoknak minél tökéletesebb mértékig való fejlesztése.

A vállalat kezelése és vezetése körül a város tanácsa intézkedik. Az ellenőrzés jogát a közgyűlés által kiküldendő felügyelő bizottság gyakorolja, amely hét tagból áll. A vállalat ügyeit az igazgató intézi, aki a bizottság végrehajtó közvege s felelősség mellett jár el a vállalat vezetése körül. A munkafizetést állapítja meg, ellenőrzi a napi teendőket stb.

A vállalat többi alkalmazottja a könyvelő, pénztárnok, akinek javadalmazása 1500 korona évi fizetés s 500 korona lakpénz és a tiszta haszonból 2 százalék jutalék, az intéző, aki 3000 korona évi fizetést, 1600 korona lakpénzt és 3 százalék jutalékot kap. Két istállóester 900—900 korona évi fizetéssel és természetbeni lakással.

A tervezet kiemeli még, hogy a vállalat nyereségéből 10 százalék a felügyelőbizottságot illeti. Az igazgató Aczél Géza főmérnök lesz az első három évben. Az igazgatónak fizetése és jutaléka nincs felvéve a tervezetbe.

A bizottság azon a véleményen volt, hogy az igazgató fáradságát a nyereség öt százalékával honorálja, de Aczél Géza főmérnök kijelentette, hogy nem fogad el semmit, mert dotációval nem akarja a vállalat terheit növelni.

A köztisztasági vállalat üzemét külön szabályzat fogja meghatározni.

A letárgyalt tervezettel a jog- és pénzügyi bizottság, majd a közgyűlés fog határozni s a vállalat 1910. január 1-én már üzembe is lép.

Előrenyomulás a görög határ felé.

Törökország hadi készenlétben.

A Krétai bonyodalom.

A Krétai eseményekről most a legvalószínűbb hírek érkeznek. Egyik verzió szerint most, az utolsó pillanatban a nagyhatalmak veszik kezükbe az egész ügyet s remélik, hogy a már-már háboruba vezető konfliktust békésen tudják elintézni. — Az újabb táviratok azonban homlokegyenest ellenkezőt jelentenek. Ezek szerint Törökország holnap megszakít minden diplomáciai összeköttetést Görögországgal s a török hadtestek már meg is kezdték előrenyomulásukat a görög határ felé. A Krétai eseményekre vonatkozó hírek a következők:

Görögország a nagyhatalmakhoz.

Konstantinápoly, augusztus 8. Görögország, amely tegnapra ígért válaszát elhatalasította, a nagyhatalmakhoz fordult, mert a Kréta-kérdés most már a béke kérdésévé vált. A legtöbb itteni diplomata elhibáztottnak tartja Törökország demarchéját. A krétai védőhivatalnak nagykövetei eddig nem kaptak formális utasításokat. A porta hivatalos közleményei szerint megállapították, hogy tegnap óta Kaneaban nem tűzték ki a görög lobogót. A vidéken még mindig tartanak Kréta-meetingeket. Még a sovinszta török lapok is óva intik a kormányt, hogy ne engedjenek a nép hangulatának. A hadbiróság betiltotta a *Jeni Gazetta* megjelenését, mert külföldi lapok híreinek bírálat nélküli közlése által az ostromállapot ellen izgatott.

A hangulat Törökországban.

Szalonki, augusztus 8. Több ezer főnyi résztvevő jelent meg a mai gyűlésen, amelyen határozati javaslatot fogadtak el. Ebben felelősségre vonják azokat, kiknek feladata Törökország szent szuverén jogait megvédeni Kréta szigetén. A határozati javaslat szerint az összes ottománok felszólítják a felelős államférfiukat, hogy szerezzenek érvényt a joguknak. — Kréta a birodalomnak elszakíthatatlan tagja s a nemzet tiltakozik az ellen, hogy felelős faktorai a nemzet akarata ellen oselekedjenek és kész minden hazafiságától tanácsolt eszközt felhasználni, hogy jogainak érvényt szerezzen. Elhatározták, hogy ezen határozatot eljuttatják a nagyvezérhez, a kamarához, a szenátushoz, a négy kréta

Uj! Uj! Uj! üveg és porcelán tizlet nyit Glück József cég alatt Debreczen, Piac-u 6 a nagytemplommal szemben. Szigorúan szabott árak és

védőhatalom követségéhez, a kontantinápolyi görög követséghez és a szaloniki-i válihoz.

Páris, augusztus 8. A Havas ügynökség jelenti Athénből: A török kormány jegyzé kére a választ kedden fogják átadni. A hatalmak képviselői a miniszteriumban a miniszterelnökkel és a külügyminiszterrel gyakran tárgyalnak. A közvélemény reméli, hogy a hatalmak, akikhez, Görögország appellált, meg fogja akadályozni, hogy Törökország ragaszkodjék ahhoz, hogy Görögországot oly kérdésbe bonyolítsa, amelynek megoldása a hatalmaktól függ.

Készül a török hadsereg.

Konstantinápoly, augusztus 9. Hírlik, hogy Törökország folytatja hadikészülődéseit. A második hadtestkörlet két tüzérezrede hír szerint megkezdte az előrenyomulást a görög határ felé. Hírlik, hogy Prevesa erőd helyőrségét négy zászlóaljra emelték.

A vasárnapi viadalok.

Főlényes debreczeni atléták.

Nyolc versenyt nyertek meg.

Hatalmas, nagyszerű versenyt rendezett a Debreceni Torna Egyesület vasárnap délután a csodaszép fekvésű nagyerdei pályáján. A siker nem azt jelenti, hogy „előkelő nagy közönség” nézte végig a versenyt, hanem a ritka nagy mezőnyök és kitűnő eredmények. Ami a közönséget illeti, hát Debrecenben hozzá vagyunk szokva a publikum sportrésztvételéhez és nem is szólunk ellene, most is csupán azt mondjuk, hogy sajnálhatja a publikum a távolmaradását, mert ilyen nagyszerű junior versenyt, amilyen a debreceni volt, sohasem láttak még az országban.

Nem kevesebb, mint 150 nevezés volt, ami minden egyes versenyszámban izgatónak tette a küzdelmeket. A negyed angol mértöldes síkfutásban például, ami szinte példátlan, 15-en indultak el. A sok induló eredményezte aztán, természetesen a győztesek kiváló kvalitásától eltekintve azokat a páratlanul mondható eredményeket. A junior magasugrást, amelyet 160 cm el szoktak megnyerni Budapesten, itt 168 cm-el, a gerelyvetést ötvenegy méterrel nyerték, ami országos nyílt versenyen is kitűnő eredmény lett volna. Mindkét versenyt **Bornemissza**, a kiváló debreceni atléta nyerte. Legtöbb dicséret szót mondhatunk azonban a debreceni **Fülöp Miklósról**, aki három versenyt nyert meg: a 100 yardos, egy negyed és fél angol futásokat, köztük a félangolt. Gyönyörű és országos viszonylatban is elsőrangú idő alatt. Ez a nagytehetségű fiatal atléta, aki csak a múlt szezón végén tűnt fel, észszerű és ritka szorgalmas tréningjével egy év alatt az ország legjobb futójává küzdte fel magát. A debreceniek közül, kik nyolc első, kilenc második és öt harmadik díjat nyertek, kitűntek még jó szereplésük révén **Vadon dr.** és **Dusa József**. Egy tehetséges nyiregházi atléta, **Pivnyik Gyula**, ki a helyből távolugrást nyerte, egy centiméterre maradt el az országos rekordtól. A részletes eredményei a következők:

Távolugrás helyből (junior).

1. Pivnyik Gyula NyTE. 303 cm.
2. Vadon Géza dr. DTE. 299 cm.
3. Szahlander Jenő NTE. 2907 cm.

Tivnyik győzelme a favorit Vadon fölött nagy meglepetés. — Kitűnő eredmény.

100 yardos futás (junior).

1. Fülöp Miklós DTE. 11.
2. Oláh Dániel DTE.
3. Asbóth A. AC.

Négy előfutam után elég jó junior idővel nyerve.

Súlydobás (junior).

1. Sevios R. A. AC. 10.84 cm.
2. Dusa József DTE. 10.61 cm.
3. Karsay Gy. BEAC. 10.10 cm.

Egynegyed angol mértöldes futás (vidéki).

1. Fülöp Miklós 55.8 mp.
2. Fényes Jenő DTE.
3. Sztankóczy AAC.

Erős küzdelem és gyönyörű vég spurt után mellezéssel nyert jó idő alatt. A nap legszebb versenye. Fényes vezet végig hatalmas tempóban, míg Fülöp 12 méter hátrányra esik. Lépésről-lépésre előnyomulás után az utolsó yardon győz Fülöp.

Helyből magasugrás (junior).

1. Vadon Géza dr. DTE. 141 cm.
2. Pivnyik Gyula DTE. 141 cm.
3. Cziffer Sándor AAC. 132 cm.

Holt verseny után sok döntőugrással nyerve.

Diszkoszvetés (junior).

1. Mácza NyTE. 34.91 cm.
2. Horváth A. DTE. 32.24 cm.
3. Karsai Gy. BEAC. 31.84 cm.

Győztes jobb stílussal igen szépen emelkedett.

Magasugrás (junior)

1. Bornemissza Béla DTE. és Nyilassy BTC. 168 cm.
2. Ferenczy DTE. 163 cm.
3. Dávid DTE. 164 cm.

Izgató verseny és kitűnő junior eredmény.

Gerelyvetés (junior).

1. Bornemissza Béla DTE. 51 m.
2. Kovács Ödön DTE. 47.71 m.
3. Karsai Gy. BEAC. 43.70 m.

A győztes remek stílussal dob. Szorgalmas tréning után Kóczán méltó versenytársát látjuk benne.

Rudugrás (junior).

1. Zöld József DTE. 288 cm.
  2. Hoffmann Lajos DTE. 250 cm.
  3. Oláh István DTE. 227 cm.
- Zöld a három métert alig ütötte.

Kalapácsvetés (junior).

1. Mudin Imre 28.60
- Teljes sötétségben folyt le.

Távolugrás (junior).

1. Nyilasi BTC. 5.86 cm.
2. Vadon dr. DTE. 5.85 cm.
3. Ugró Zoltán DTE. 5.77 cm.

A sötét miatt a versenyzők nem látják az ugró helyet és ez okozza a gyenge eredményt.

Félangol mértöldes futás (vidékieknek).

1. Fülöp Miklós DTE. 2 p. 10.4 mp.
2. Kierbel (Eperjes.)
3. Mészáros AAC.

Imponáló fölényrel 15 méterrel nyerve kitűzött idő alatt.

A hatalmas programot csak késő estére teljes sötétségben tudták lebonyolítani.

A díjakat este osztották ki az államasuti első osztályú étteremben, mely után a vidéki atléták elutaztak.

A király békét ajánl a stockholmi sztrájkolóknak.

A kormány felhívása a munkásokhoz.

Nem jelennek meg a lapok.

A stockholmi sztrájk hihetetlen arányokban terjed dacára annak, hogy ma nem történt kisebb dolog mint, hogy maga a svéd király lépett közbe, hogy a békét megteremtse de még a királyi szóval sem lehetett semmire menni a végsőkig elszánt sztrájkoló munkásokkal. A kormány felhívást intézett a munkaadókhoz a munkásokhoz, hogy kössenek békét de ennek sem volt eredménye. Pedig mostan már a világitási vállalatok munkásai továbbá a nyomdászok is csatlakoztak a sztrájkolókhöz s a közel jövőben, Stockholm sötétben fog maradni. A tejáru-ök is sztrájkolnak, tejet nem kapni a városban s a gyermekek halálózása napról-napra növekedik. A nagy sztrájk eredményéről az alábbi táviratok számolnak be:

A kormány mint békeközvetítő.

Stockholm, augusztus 8. A kormány ma felhívást intézett a munkaadókhoz és a munkásokhoz, melyben nyomatékosan felszólítja őket, hogy kössenek békét. A felhívás emlékeztet a kormány múlt évi eredményes békeközvetítésére. Akkor remélni lehet, hogy a viszony munkaadók és munkások között lassanként javulni fog. Aránylag csekély differenciák azonban rövid idő alatt számos munkabeszüntetéshez, majd pedig az állam közvetítési kísérletei dacára is a jelenlegi súlyos konfliktushoz vezettek. A kormány most is kötelességének tartja, hogy mindkét félhez figyelmeztető felhívást intézzen. Ünnepeles megállapodások megsértését mindkét fél helyeselte és mindig újabb rétegeket kísérelnek meg rábírní, hogy a megegyezést megszegjék. Ilyen jogseretéseket folytán szenved az általános jogérzet. Az egész kereső munka és munkaadók viszonya a munkához ezáltal annyira szenved, hogy számos évre lesz szükség, míg ez a viszony ismét megjavul. Ennek következtében a kormány erősen el van határozva, hogy a közrendet minden törvényes eszközzel megvédelmezi. Mindkét párt visszautasította a kormány közbenjárását. Mindegyik saját öklével akarja a harcot megvívni. Nem szabad azonban arról megfeledkezni, hogy ha a harc tartama alatt a kötelező megegyezéseket lábbal tapodják, minden tisztességes békekötés lehetősége jelentékenyen nehezebbé válik.

A nyomdászok is sztrájkolnak.

Stockholm, augusztus 9. Holnap este Svédország összes városainak nyomdászai, kivéve Vexios és Visby városkát, be fogják szüntetni a munkát. Ezzel szemben az itteni jégművek munkásai pénteki határozatukat, hogy a munkából kiállanak, érvénytelennek nyilvánították, mivel a gyűlésen mindenféle idegen elemek vettek részt s elhatározták, hogy a jégszállítást kedden egész terjedelmében ismét megkezdik. Hasonlóképpen elhatározták a norrköpingi legnagyobb gyárak munkásai és a geflei vasművek négyszáz munkása, hogy ismét

Lábizzadás, Kézizzadás, és Hónalyizzadás

ellen leg-**Molnár-féle SUDORAN.** Amerikai recept szerint készült legbiztosabb izzadás elleni szer. Teljesen ártalmatlan. Hatása jobb a nem abban nyilvánul, hogy — mint az eddig ismeretes izzadás elleni szereknél a p rusokat eldugítja vagy összehuzza, — hanem az epidermisen át beszívódván az okot gyógyítja meg, hogy az okozat magától elmaradjon. Bekenés után az izzadás és az esetleges penetráns szag azonnal elmúlik. Ara 1 kor. 20 fill. Kapható Debreczenben; Mihalovits Jenő, Mauthner, Murakózy és Radákovits gyógyszerárakban, valamint 1 K 30 előzetes be- küldésével Molnár János gyógyszerésznél Szombathelyen.

munkába állanak. Az itteni közuti vasut állítólag holnap korlátozott mértékben folytatja az üzemet.

A vasutasok sztrájkja.

Stockholm, augusztus 7. A vasutigazgatóság kihirdette, hogy holnap 14-re, hétfőtől kezdve pedig 15-re szállítja le a naponként közlekedő vonatok számát.

Tízezer aratómunkás sztrájkban.

Berlin, augusztus 9. A Berliner Tagblatt jelenti Stockholmból: A helyzet tegnap lényegesen rosszabbodott azért, hogy azok a munkások is elhatározták, hogy leteszik a munkát, melyek addig a sztrájk tól tartózkodtak. Ugy látszik, hogy az a remény se fog teljesülni, hogy a mezőgazdasági munkásokat a sztrájkotól visszatartatják. A közép-svédországi mezőgazdasági munkások szervezete tegnap este kimondta, hogy kész a sztrájkhoz csatlakozni. A nagy mezőgazdasági munkásszövetség már proklamálta is a sztrájkot és egyelőre tízezer mezőgazdasági munkás abbahagyta a munkát.

Tekintettel a helyzet ilyen kiélesedésére és a folytonos gyűlöletes agitációra, melyet kifejtenek avégből, hogy a vasuti, pósta és táviróhivatalnokokat is rábírák a sztrájkhoz való csatlakozásra, a király tegnap magához hívatta a két szervezet vezetőit és rábeszélési igyekezett őket arra, hogy ebben az izgalmas és veszedelmes helyzetben fogadják el az állam közvetítését. A vezetők azt felelték a királynak, hogy közvetítését sajnálatukra nem fogadják el. A helyzet ugyanis most olyan, hogy a sztrájkolóknak önállóan kell a harcot megvívniuk. A király a felvilágosítás után Hamilton Hugó minisztert hívatta és ezzel hosszas értekezletet tartott.

Az értekezlet után Hamilton ellenjegyzésével ellátott proklamáció jelent meg, mely nyomatékosan óv attól, hogy a sztrájkba a sztrájk kérdések által nem érintett tevékenységi köröket is bevonják. A proklamáció elvetendőnek tartja, hogy az ünnepélyesen kötött szerződéseket megszegjék és ezáltal az esetleg kötendő béke alapjait már eleve megzavarják. Semmiesetre sem szabad a munkások ilyen tevékenységi köreit bevonni a sztrájkba, melyek működésének a fenntartása okvetlenül szükséges arra, hogy a lakossághoz az élete fenntartásához szükséges dolgokat megkaphassa.

Stockholmban az élelmiszerbehozatal már a minimumra apadt. Friss élelmiszereket már alig kapni és a füstölt élelmiszerek készlete is aggasztó módon fogy.

Chicago muzeum-ór Debrecenben.

A magyarországi kivándorlás és az amerikai sajtó.

Az Unio második legnagyobb városának, Chicagó-nak több tekintélyes lapja, amelyek egy hatalmas ujság-tröszt kezében vannak, a sajtát szeméivel akarja megismerni azokat az okokat, amelyek az európaiaknak Amerikába való tömeges kivándorlását előidézték. E nagy lapok e célból Európa keleti országaiba, így hazánkba is kiküldték Mr. Dr. Georges A. Dorsay hírlapírót s a chicagói Fields Museum kuraturát, hogy a kelet-európai népek ethnografiai és gazdasági viszonyait a helyszínen tanulmányozza, a kivándorlás okaira való különösebb tekintettel.

Mr. Georges A. Dorsay most kezdette meg három évre tervezett tanulmányutját még pedig Magyarországon, amely iránt meleg rokonszenvet érez. Vasárnap igen előkelő ajánló levelekkel s dr. Seemayer Vilibald muzeumi orsz. felügyelő, a nemzet muzeum néprajzi osztályának igazgatója és Gyopár Béla tolmács és titkár kíséretében Debrecenben érkezett. Egész délután az országos vásárt járta; kiment a ló és baromvásárba is, figyelmét mindenütt a néprajzi jelenségekre, a kézmű- és gyárpártermékekre, általában a szocialis és közgazdasági viszonyokra fordította. Felvilágosítást sokkal a városi muzeum-óra szolgált az amerikai írónak.

Dorsay dr. hétfőn Nyiregyházára utazott Pröhle dr. gimnáziumi tanárhoz és Jósza András drhoz címzett ajánló levelekkel, hogy ott a szabolasvármegyei kivándorlás okait tanulmányozza. Holnap reggel a Hortobágyra megy, ahová Király Gyula, Debrecen város gazdasági tanácsnoka is kíséri.

Nagy pánik a kottlingbrunni lóversenyen.

Egy megvadult ló a tribünön.

Halálos elgázolások.

Hatalmas pánikot keltett ma a kottlingbrunni lóversenyen egy végzetes baleset. A versenyek végeztével a Dreher Antal kocsijába fogott lovak egyike megvadult és kiszabadította magát a hámból, egyenesen a pályára száguldott, majd a közönséggel zsufolásig megtelt tribünbe rontott, ahol leirhatatlan pánik keletkezett. A megvadult ló többeket elgázolt. Egy embert halálosan összerugott a ló, hárman pedig súlyosan megsérültek. A súlyosan sérültek között van Berzeviczy György császári és királyi kamarás is, akit a mentők egy szanatóriumba szállítottak.

A lóversenyen történt szerencsétlenségről az alábbiakat táviratozza tudósítónk:

A kottlingbrunni meeting nek ma volt az utolsó napja. A lóversenyen hatalmas közönség gyűlt egybe s a híres versenyt egy nagy riadalmat keltett szerencsétlenség fejezte be. Az utolsó futam előtt végzetes szerencsétlenség történt.

Dreher Antal négyes fogatja a mezőnyön haladt végig, amikor az első jobb oldalán levő ló a nagy zajban megbokrosodott, kiszabadította magát a hámból s berohant a tribün első helyére, ahol nagyszámu előkelő közönség tartózkodott. Az a riadalom és pánik, a melyet a ló megjelenése a közönség sorában keltett, szinte leirhatatlan. Egymás hátán tolongtak a megrémült emberek s nyomorékká taposva egymást igyekeztek, menekülni. A megvadult lovat többben próbálták megfékezni, de lehetetlenségnek bizonyult.

Egy fiatal embert a felismerhetetlenségig összerugdalt a ló, azonkívül a menekülők is félholtra taposták a szerencsétlen embert. Haldokolva vitték el a szerencsétlenség színhelyéről. Ezenkívül három ember életveszélyesen megsérült. Több mint egy negyed óráig tartó kétségbeesett hajsza után sikerült csak a szerencsétlenséget okozó megvadult lovat elfogni és megfékezni. A könnyeb-

ben sérültek száma harmincra tehető, de ezeket a tolongás következtében érte a baleset. A könnyebben sérültek között van egy magyar ember: Berzeviczy György császári és királyi kamarás, aki a fején sérült meg. Az önkéntes mentők Berzeviczyt egy szanatóriumba szállították.

A baleset következtében csak nagy késéssel vette kezdetét az utolsó futam, de mintha csak fátumszerű átok nehezedett volna a kottlingbrunni versenyre, ez is szerencsétlenséggel végződött. Egy zsoké fu'anközben leesett lováról s agyrázkódást szenvedett.

A bebiztosított pártá.

*

A szépség elvirágzása, az ifjuság nem elfonnyadása, a pártában maradt aggszüzesség, nem lesz többé szatirád oltáblája, tekintetes közvélemény. Az idők folyamán cinikussá vált Amor se hetvenkedhetik többé, hogy csak az ő tegeze biztosithatja a párták jövőjét. Koszoruzott és üres fejű poéták légiói sem merithetnek többé fájdalmas hangu elégiákat, a pártában felejtett szépnem szomorú életéből.

A pártá be lesz ezután biztositva, tekintetes közvélemény. Komolyan vagy megírva, komoly ujság papírosán, hogy Koppenhágában, egy pártában felejtett amazon biztositó társaságot alapít a pártában maradt elvirágzott szépségek, elfonnyadt ifjuságok vigasztalására, megédesi ésére. Amelyik pártát ennél a keltező intézetnél beszekurálják, annak tulajdonosa, a negyvenedik életév határkövével tekintélyes összeget kap.

A koppenhágai amazon első pillanatra fi antroznak tűnik fel még a pénzember előtt is. En azonban az ujságíró fürkésző szemével elsőrangú pénzkapacitást, valóságos ületi lágmelmét látok ebben a pártában maradt koppenhágai aggszüzben. Aki az ő vállalatába befekteti a pénzét, gész vagyontát annak részvényeibe, az irigylésre méltó lesz. Busás hozadékot fog biztositani ez a pártá biztositó intézet. Mert ugyan ki tételezi azt fel, egyetlen pártában maradt elvirágzott szépségről, elfonnyadt ifjuságról is, hogy az be be fogja majd vallani — a kötelező negyven esztendő?

Ezért látom én a filantroznak bemutatkozó koppenhágai aggszüzben a finánczenirt, tekintetes közvélemény. Azért hát csak siessen minden agglegény részvényt vásárolni a pártabiztositó intézetnél.

Porond.

Balesetek a vásárban.

A fiu az apja ellen.

A debreczeni nagyvásárnak mindig megvannak a maga apró szenzációi. Az idén is, a vásár még nem zajlott le s már is egy sereg följegyezni való dolog került a városi események lajstromába. Egy ilyen érdekes eset tegnap játszódott le a Bika kávéház előtti vásári sokadalomban.

Orosz András negyvenkét éves nap-számos a Bika-kávéház közelében levő kósár áruok között tartózkodott, amikor feléje

közeledet kamasz l n mit es vesztve tól állító azonban

— I zel ez ép apjától s totta. Me támadt a seket sz beszállito pedig a r

Ma eset, Bal isis lovat mistrálás len legény jegényt a

A sá

A s

Ha valam maguk m tus recip vagy bic ügyükbe a kelleme községben kor a l borra, no nak be a gárság ne férközni. jelölte me tumát.

Már Lőfkovits sámsoni l

Vagy s valamén ták. Mind csak két Szuper G egymásra. féltékenye egyik leg nyujtja o

Nem leány vas az ügyes ment, ka vezette. A nyák Mih nézte, mi társa.

A tá Gabrinyál szerelmi k már egy dik benne pen akkor

Egy pen akkor

— M haragosan pofon üt társ .t.

Az ü Gabrinyál Szupert, l nyával, remben.

közeledett mostoha fia, egy jól megtermett kamasz legény s egy bottal úgy vágta fejbe n mit sem sejtő öreget, hogy eszméletét veszítve esett össze az utcán. Orosz András től állítólag odahaza pénzt kért a fia, aki azonban ezt megtagadta.

— Ezt megkeserülő vén disznó — ezzel az épület s kijelentéssel vált el a fiu az apjától s fenyegetését úgy látszik be is váltotta. Megleste az öreget a vásárba s neki támadt a bottal, aki a fején súlyos sérüléseket szenvedett. Orosz András a mentők beszállították a kórházba, a merénylő fiut pedig a rendőrség letartóztatta.

Ma a lóvásárban történt súlyos baleset, Balla Lajos tizenhat éves piskolti kocsis lovat árult a vásáron. Egy szilaj ló, misztálás közben fejbe rugta a szerencsétlen legényt, hogy orrán-száján jött a vér. A legényt a kórházba szállították.

A sámsoni legények. . .

Régi harag, régi virtus.

Itéljen a vasbot.

A sámsoni legényeknek nem kell bírni. Ha valami bajuk akad egymás között, a maguk módja szerint, a duhaj magyar virtus recipéje szerint intézik el: vasbottal vagy bicskával, amelyik éppen a keze ügyükbe akad. A sámsoni legényeknek ezt a kellemetlen tulajdonságát jól ismerik a községben s ha a vásárnap elérkezik, amikor a legények egy kis tánora, egy kis borra, no meg egy kis vérengzésre vonulnak be a nagyvendéglőbe, a jámborabb polgárság nem tartja tanácsosnak a közelükbe férközni. A sámsoni legények piros vére jelölte meg a tegnapi vásárnapnak is a dátumát.

Már délben, legkedveltebb helyükön a Lőkovits-féle korcsmában gyülekeztek a sámsoni legények.

Vagy harmincan lehettek a gárdában s valamennyien a tánora fehérnépséget varták. Mindenkinek meg volt a maga párja, csak két legény: *Gabrinyák Mihály* és *Szuper György* földmivesek néztek sötéten egymásra. Ők ketten egy leányt vártak s féltékenyen gondoltak arra, hogy a falunak egyik legszebb leánya *Biró Juliska*, kinek nyújtja oda a kezét a tánora.

Nem sokáig kellett várakozni. A szép leány vasárnapi ünnepélyében megérkezett s az ügyes vetélytárs: *Szuper György* elébe ment, karonfogta leányt s a táncterembe vezette. A korosma küszöbén állott *Gabrinyák Mihály* s tehetetlenül, elszorult szívvel nézte, mint diadalmaskodik fölötte a vetélytársa.

A tánc megkezdődött a korcsmában s *Gabrinyák* az ivóban vonult vissza, hogy szerelmi bánatát a borral feledtesse. Mikor már úgy érezte, hogy a szesz eléggé működik benne, bement a táncterembe, ahol éppen akkor szünet volt.

Egyenesen *Szuper* fölé tartott, aki éppen akkor a leánynyal beszélgetett.

— Menj haza te kölyök — szólt rá haragosan *Gabrinyák*, aki azzal felelt, hogy pofon ütötte a nálánál sokkal erősebb társat.

Az ügy aztán hamarosan elintéződött. *Gabrinyák* egy vasbottal úgy ütötte fejbe *Szuper*t, hogy az összeroncsolt, véres koponyával, eszméletlenül esett össze a táncteremben. A korcsmában rettentő riadalom

keletkezett. Csakhamar megjelentek a csendőrök, akik vasra verték *Gabrinyák Mihályt* s bekísérték a debreczeni kir. ügyészségi fogházba. A szerencsétlen legényt, aki a halállal vívódik, a debreczeni köz-kórházba szállították.

HIREK

— **Hajdumegye a múlt hóban.** Hajdúvármegye közigazgatási bizottságának augusztus havi rendes ülését, amely ma délelőttre volt kitűzve, a debreceni országos vásár miatt, holnap, kedden délelőtt tartják meg. Az ülésen a szakelődök terjesztik elő jelentéseiket a vármegye közigazgatásának mult havi állapotáról.

— **Gazdasági ismétlőiskolák ügye.** Ismeretes, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszter a debreceni gazdasági ismétlőiskolák közül kettőt állami kezelésbe vett át. A város és a kormány között létrejött szerződést a tanács tegnapi üléséből felterjesztették a miniszterhez. A felterjesztésben a város kifejezést ad azon óhajának is, hogy az összes gazdasági ismétlőiskolákat venné át az állam.

— **Ajánlat földvételre.** Özvegy *Balogh Jánosné* kérvényt adott be a városhoz, hogy 51 holdnyi kaszálóföldjét vegye meg. Az ajánlatot kiadta a tanács a főerdésznek, hogy tegyen javaslatot arra nézve, hogy a felajánlott föld, mely a Nagyerdő mellett van, mit ér.

— **A szerb dinasztiaellenes mozgalom.** Belgrádból táviratozzák: A külföldön elterjedt hírek, amelyek arról szólnak, hogy az egész országban állítólag *Pasic* miniszter ügynökei agitációt indítottak amelynek célja a dinasztiaaváltozás előkészítése, valamint, hogy *Péter király Zivkovic* és *Jo vanovic* minisztereket *Ribarska-Banjaba* hívta és velük közölte, hogy megbízható forrásból tudomást szerzett a dinasztia ellen szőtt összeesküvésről és hogy e közlés folytán a miniszterek közt erős kedvetlenség nyert tért és az egész kabinet le fog mondani, teljesen koholtak. A király kedvezőtlen egészségi állapotáról folytonosan terjesztett hírek is alaptalanok. A király egészségi állapota teljesen kielégítő.

— **Eladott városi lovak.** A város menéséből 5 kiselejtett lovat hajtottak fel a vásárra. A lovakat eladták 1200 koronáért. Ezenkívül eladták még 12 marhát, melyek darabja átlag 200 koronáért kelt el. A vételárat beutalták a házipenzárba.

— **Szabadságon.** Konec *Akos* tb. tanácsnok ma kezdte meg 30 napi szabadságidejét.

— **Ellélt képviselők kegyelmi kérvénye.** Hencz *Karoly* országgyűlési képviselőt, aki négy évvel ezelőtt párbajban agyonszurta *Keglevich István* gróf képviselőt, a budapesti kir. törvényszék halálos párbajért hat hónapi államfogházzal büntette. A képviselő ekkor kegyelmi kérvénnyel fordult az igazságügyminiszterhez, de ezt a kérvényt *Günther Antal* igazságügyminis ter rabe szelésére a napokban visszavonta. A már jogerős ítéletet Hencz *Karoly* ellen e szerint, akinek mentelmi jogát a képviselőház ezen ügyben már felfüggesztette, legközelebb végrehajtják. — Itt említjük meg, hogy *Markos Gyula* orsz. képviselő, aki lapjában a „*Herkó Péter*” című elclapban megsértette a Kuriát s akit e miatt a budapesti esküdtszék hat havi fogházra ítél, a napokban 50 országgyűlési képviselő aláírásával kérvényt adott be az igazságügyminiszterhez. A kérvényben büntetésének elengedését kéri.

— **Debreceni huszártiszt a herculesfürdői rulettbankban.** Lapunk szombai számában megemlékeztünk azokról a leleplezésekről, melyekben egy fővárosi estilap a herculesfürdői rulettbank garázdálkodásáról számol be. A fürdőben, mint megirtuk az utóbbi hetekben az igazgatóság rulettbankot rendezett be és a kurszalón melletti szeparékban a leghazárdabb játékkal csalogatta a vendégeket. A „Nap” mai száma közli azon magyar játékosoknak neveit, akiket a csendőrség igazolásra szólított föl. Ezek között van: *Mezey Jenő*, *Posch Emil*, *Bredicianu Coriolán dr.* lugosi ügyvéd, az elhunyt képviselő fia, *Horváth Lajos* huszártiszt Debrecenből, egy tüzérhadnagy, egy bíró és még több katonatiszt és civil.

— **Balogh Sándor temetése.** A debreceni rendőrség tisztikarának halottját, *Balogh Sándor r.-fogalmazót* tegnap délután helyezték örök nyugalomra. A temetésen nagy közönség jelent meg. *Balogh Sándor* koporsóját számos koszoru borította, melyet a családon kívül ismerősei és barátai helyeztek el. A temetés délután volt. A gyászszertartás után a koporsót kivitték a *Kossuth-utcai* temetőbe, ahová a gyászoló közönség elkísérte az elhunytat.

— **Kézrekerült csavargók.** A rendőrség fogháza úgy zsufolva van, hogy aligha fér be még ember. A vásár alatt annyi kétes egzisztencia került hurokra, hogy ritkaság. Ennek meg van a maga jó oldala. A vásár javában folyik és nagyobbszabásu lopás, vagy más bűneset nem fordult elő. Az éjjel 18 csavargót hoztak be a bűnügyi osztályra.

— **Öngyilkos műegyetemi hallgató** Berlinből táviratozzák, hogy ott a *Grossbarenstrasse 2. számú házban Máray Gyula* 23 éves műegyetemi hallgató agyonlötte magát és meghalt. *Máray Gyula* a Budapesten lakó *Máray Lajos*, a „Laboratórium védőanyagok termelésére” részvénytársaság igazgatójának fia, aki már évek óta a berlini műegyetem hallgatója. Atyjának fogalma sinos arról, miért követte el fia az öngyilkosságot. *Máray Gyula* rendezett viszonyok között élt, pénze volt, alighanem szerelmes volt. *Máray Gyula* legutóbb januárban látogatta meg szüleit.

— **A vénülő asszony szerelme.** *Tardos* községből írják a következőket: *Nagy Istvánné* az elmúlt évben meghalt az ura. A bánatos özvegy egy ideig hűségesen gyászolta a férje urát, egy szép napon azonban elérkezettnek látta az időt arra, hogy levesse özvegyi fátyolát. Tette pedig ezt különösen azért, mert a falu legdalásabb legénye, *Szabó Ábris* fiatal földesgazda szemét vetett a még mindig csinos özvegyre, aki szintén rokonszenvezett a legény iránt. Azonban a szerelem sem tart örökké. A legény ugyanis végre rájött arra a kellemetlen felfedezésre, hogy *Nagy Istvánné* öregedik és elfordult az özvegytől. *Nagy Istvánné* könnyörgött sirt, fenyegetődött a legénynek, jöjjön vissza hozzá, de az akkor már egy fiatal leánynak csapta a szelet. Egy utolsó sikertelen kísérlet után annyira elkeseredett az özvegy, hogy tegnap *beleugrott a Tiszába*. Holttestét még nem találták meg.

— **Elvágta a gőzeke a lábujját.** *Simon József* 28 éves fűtő a gőzeké: babrálta tegnap délután a Püspökladányi határban. Nem vette ezt észre a gépész s megindította a gőzekét, amely *Simon Józsefnek* egyik lábujját levágta s a talpát is felhajtotta. A súlyosan sérült embert behozták a debreceni köz-kórházba.

Végzetes robbanás. Prágából táviratozzák: Tegnap este az egyik itteni vendéglőben felrobbant egy légkazán. A kazán körül foglalkozó munkás testét a robbanás teljesen darabokra tépte.

Öngyilkosság a börtönben. Dunaföldváról jelentik: Néhány héttel ezelőtt Kovács Zombai József ácsmestert az utcán fejével leütötték és mire a járőrök rábukkantak, meghalt. A megindított vizsgálat során kiderült, hogy a gyilkosságot Simon János napszámos követte el, aki elfogatása kor bevallotta tettét s ennek okául azt hozta fel, hogy Kovács-Zombai ellopta 100 koronáját. Az ezirányban folytatott vizsgálat kiderítette, hogy a pénzt Simon felesége lopta el, aki ezt a hatóság előtt is beismerte. Feleségének vallomását a vizsgáló bíró tegnapelőtt közölte Simonnal, aki minderre ezeket mondotta:

— Ugy, akkor még meghal valaki.

A vizsgálóbíró, aki e kijelentésre nem sokat adott, a rabot visszakísértette cellájába. A börtönőr tegnap felakasztva, holtan találta Simont.

Újság az Otthonban. A magyar lengyel dalársulat az Otthon udvarhelyiségében óriási sikerrel működik, különösen feltűnik a páratlan komikus Erős Muki pompás mókáival, a Desser testvérek és Iskovics testvérek, mely utóbbiak nem győzik eléggé ujrázni számaikat. Ma egy új tag Dora Ella szoubrette énekesnő lép föl, kinek gyönyörű hangja mindenütt feltűnést kelt. Ma egészen új műor.

Égő apácakolostor. Brüsszelből táviratozzák: A gyermek Jézusról elnevezett kolostor Nivelles belga városban tegnap óta lángokban áll. A hatalmas épület fő részét a lángok már elpusztították. A kolostorban 150 leányt nevelnek az Orsolya-szüzek vezetése alatt. A tűz keletkezésekor a növendékek a kertben voltak és így senki sem sebesült meg. Az apácák ma is segídeknek az oltásnál. A kár eddig több mint egy millió frank.

Életunt cselédleány. Ma délután a Piac-utca 50 szám alatt öngyilkosságot követett el Simon Eszter 18 éves cselédleány. A szerencsétlen, aki reménytelen szerelmes volt, marólugot ivott s összegegette belső részét. Az életunt cselédleányt a kórházba szállították.

Mezőgazdasági bank mint szövetkezet Debreczen. Ugy saját, mint kiskorú gyermekeim nevében köteletségemnek tartom, hogy a nagy nyilvánosság előtt is észinté köszönetemnek mondjak kifejezést azon gyors eljárásért, amelylyel közvetítésük útján a Dordrecht életbiztosító társasággal megboldogult férjem életére kötött 3000 kor. életbiztosítási ügyletet, ugyszintén az ezzel kapcsolatos hasonlósszerű jelzőlogos kölcsönt lebonyolítani és a hagyatéki ingatlanokat tehermentesíteni méltóztattak. Vámospécs, 1909 augusztus 9. özv. Suba Bálintné.

Furcsa az én örültségem, kezdi ezzel Baumann Károly az ő elementáris hatású kuplínak egyikét: a „Néger smokk”-ot. Hogy mit jelent Baumann vendégszerelése az Arany Bika Mulatónak, erről vagy az ő közvetlen, természetesen, izléses „akításai”-ról főlöszlegesen új himnuszt zengenünk. Dicséretét eléggé a közönség követelő tapsa, mely mindig újabb és újabb ráadást kér. A két női starról, Nógrády Gigről és Dussy Angeláról az ember már nem igen merészel valamely kedves dolgot írni, mert félt, hogy az olvasó a legkedvesebbet sem találja majd eléggé kedvesnek. Blanche Ideal gyönyörű serpentin táncának, Lorbeer Trio bámulatos ikarjai játéknak, a többi attrakcióknak, Aranyai mester zseniális artista-imitációinak, a folyton változó cabarett-bohóságoknak olyan a vonzerejük, hogy bizony szűknek bizonyult az estéről-estére kacagó, mulató, tapsoló közönségtől hangos Arany-Bika Mulató villanyfényárban uszó helyisége.

— Egy tisztességes, ügyes takarítónő fiatal házaspárhoz azonnal felvétetik. Czim a kiadóban.

A balaton áldozata. Székesfehérvárról jelentik: Sréter Imre cs. és kir. kamarás, százados családjával együtt a Balaton mellett levő Köröshegyen nyaral. Tegnap délután Sréterné gyermekeivel és gyermekeinek nevelőnőjével fürdött a Balatonban. Már ki akartak jönni a vízből s harmadfél éves kis leányukat a nevelőnő vezette a karján. Félméternyi vízben jártak már, amikor egy hirtelen jövő hullám a nevelőnőt ledöntötte a lábáról, de oly szerencsétlenül, hogy a kis leány épp alája került. Amikor a hullám átesapott a nevelőnőn, úgy hogy ismét magához térhetett, a kis leányt már nem találta sehol, elsodorta a hullám, csak a holttestét találták meg.

Fényképészeti készletek és kellékek kaphatók leolcsóbb árban Thaisz Arthur papírkereskedésében.

Kugler Gerbeaud cukorkák főraktára Kontsek Gézánál.

A Royl társaságban ma és a következő napokon 36 ik Rácz Laci cigány király teljes fővárosi zenekarával hangversenvez.

Közgazdaság.

Terménytőzsde.

Schvarcz E. debreczeni bizományos távirati jelentése
Budapest, 1909. aug. 9.

Készáru ártartó			
1909. októberi buza	13.68	13.69	
májusi buza	—	—	
1910. áprilisi buza	13.88	13.89	
májusi rozs	—	—	
1909. októberi rozs	9.83	9.84	
áprilisi rozs	—	—	
1909. októberi zab	7.53	7.54	
májusi zab	—	—	
áprilisi zab	—	—	
1910. májusi tengeri	7.—	7.01	
	—	—	
1909. júliusi tengeri	—	—	
augusztusi tengeri	7.64	7.65	

Hatvan-utcán a kuttal szemben az 54. számú ház eladó.

Területe 400 □-öl. Aki megvenni akarja, forduljon levélben hozzám. Lengyel Imre Hajduszoboszlón.

Legbiztosabb széptőzser a

Fáy-féle Arc-Crém

Kitüntetve a Bécsi, Párisi és Londoni kiállításon arany éremmel és oklevéllel.

Hatása csodás!

Szépít, fiatalít! Legkiválóbb szer széplő májfoltok, pattanások és az arczbőr tisztálaltalanságai ellen. Egy tégely 1 kor, hozzá való „Fáy” szappan 1 korona.

Kapható a készítő

Grósz Nagy Ferencz

gyógyszerésznél

DEBRECZEN, Kossuth-utca 8. sz.

„Arany egyszerű” gyógyszer-tár.

Telefon sz. 496. Telefon sz. 496.

Horváth János

gőzfűrészében

100 kg. vágott tölgy tűzifa

80 krért kapható.

Győrfi Testvérek
úri divat, kalap, keztyű, kőtűszet és egyéb műszaktárgyak
Piac-utca 30. szám.
Dréher sörösarnokkal szemben.
Gumi különlegességek.

SZEPLŐ

az arcon levő barna, szürke és sárga foltok, éppugy a karon, nyakon stb. igen kellemetlen szépséghibának nevezhető, mert kezelés nélkül ritkán múlik el, legfeljebb bizonyos idő múlva valamivel halványabb lesz. Amellett a fiatal nők és gyermekek lágy s gyöngéd bőrére zót lepik el. Különösen szőke szépségek szenvednek alatta. Miután ezen pettytek a felbőrben vannak, úgy azt egy egyszerű fájdalomtalan módon kell eltávolítani, még pedig addig, míg a szeplőszínezet teljesen elmúlik. Erős kenőcsök s szerék célt nem érnek és jó eredményt csak a

kül ritkán múlik el, legfeljebb bizonyos idő múlva valamivel halványabb lesz. Amellett a fiatal nők és gyermekek lágy s gyöngéd bőrére zót lepik el. Különösen szőke szépségek szenvednek alatta. Miután ezen pettytek a felbőrben vannak, úgy azt egy egyszerű fájdalomtalan módon kell eltávolítani, még pedig addig, míg a szeplőszínezet teljesen elmúlik. Erős kenőcsök s szerék célt nem érnek és jó eredményt csak a

Zucker-féle szab. gyógyszerzappannal

érhető el, előbbieket drágábbak és a használatban kellemetlenebbek, másrészt a ruháknak a bepiszolása végett nem ajánlatos. Ha a sűrű krémszerű habot, melyet a Zucker-féle szabad. gyógyszerzappan ad, este használjuk és azt éjjelen át rajta hagyván, reggel azt gyöngéden lemoszuk, úgy mint azt a használati utasítás előírja, úgy egyszerű módon és tisztán elérjük azt, hogy a felső bőr hámlani kezd, egy tiszta, gyöngéd és rózsaszínű arcszínt fog létrehozni, amelyet aztán a Zucker-krém-mel és Zucker-szappannal tovább kell ápolni. A megrendelésnél a következő különbségre kell ügyelni: Zucker szab. 35%-os gyógyszerzappanja a leghathatósabb és legnagyobb. Darabja 2.50 kor. Zucker szabad. 15%-os gyógyszerzappanja, hatásában mennyiségében gyöngébb. Darabja 1 kor. Ehhez való Zucker-krém (zsírtalanító) a bőrkremlék gyöngye. Egy tubus ára 2.50 kor., kis tubus 1.25 kor.

Valódi Debreczenben Mauthner Alfréd gyógyszer-tárában Piac és Szent Anna utca sarok

Legjobb a Békési Róza „Csikós” szinszappana.

KÖZPONTI DROGUERIA

Telefon. DEBRECZEN. Telefon.
Placz-utca, Városház épület.

Gazdaságok és gyártelepek részére előírás szerint berendezett mentőszekrények, kötszerek, desinficiálószerek Creolin, Carbol, mindennemű állatgyógyászati cikkek és műszerek. Sertés és marha tápperek és Fluidok nagy raktára, ugyancsak nagy választék mindenféle gummiárúban, sörváltókban, valamint főnyaképesítéses szűréses vegyszerekben.

Hol van a fogorvos?

Egyháztér 3. szám alatt

Molnár Testvérek

gramafon és lemezujdonságok raktárban, hol mindenkit megnevetet.

Legujabb felvételek:
Göndör Aurél. Atyai tanácsa, Marcsa lánya esküvője.
Rózsa S. Lajos legujabb magyar nő-

tája. Nem tud senki semmit rólam
Schizák leghíresebb opera énekes, Környei Béla pesti opera énekes legujabb felvételei. Bauman Károly összes kupléi.

Tessék meggyőződni.

Vigyázz! Kékre festett kirakat. Vigyázz! Előre haladott idény miatt

A raktáron levő összes áruk mélyen le-
szállított árakban kaphatók u. m.

Gyönyörű himzett batiztok fehér és ecrű	28	kr.-tól
Remek mosható delainok	25	"
Jó mosó Zephirek bluzokra és pongyolákra	17	"
Jó mosó angol Zephirek férfi ingekre és bluzra	24	"
Szintartó Kreton k. ingekre és bluzra	20	"
Francia Gyapju Delainok gyönyörű minták	63	"
Angol ruha vásznak gyönyörű minták	47	"
1 vég jó minőségű havas vászon	3,65	"
Gyönyörű fekete és színes ernyők	97	"
Csipke applicációk betétek czakkok	02	"
120 % széles gyönyörű nyári szövetek	38	"
120 % széles szép Lüsterek minden színben	55	"

Mindenféle bélési áruk, diszombok, zsinórok, szabó kellékek, nagyon olcsó árban kaphatók.

Saját készítésű paplanok.
Tömérdek maradék lóláron

Férfi női és gyermek ajour és zatent harisnyák. Való angol Princesse fűzők 60 kr.-tól.

Molnár V. J. és Társa fiókja

Czégtulajdonos: Molnár Lukács.

Kossuth és Batthány-u. sarok a színházzal szemben.

Boros hordó

gyártás és raktár

minden nagyságban

„Margit“-fürdőtelep.

Ugyanott ajtós hordók vannak raktáron 1200—1500 hteresig.

Iroda: Péterfia-utca 76.

Kádárszegédek felvételnek.

Stock-Cognac Medicinal

szavatolt valódi borpárlat

Camis és Stock gőzpároló telepéből, BARCOLA.

Egyedül Cognac-gőzfőző állandó hivatalos vegyi ellenőrzés alatt.

Kapható minden jobb üzletben.

Villamosvilágítást,

telefonok, villamos csengők berendezését, javítását. Évi jövedelme tartását egy helyben, mint vidéken a legjobb anyaggal, legolcsóbban eszközöl.

Földvári L.

Debreczeni első elektrotechnikai gyár és villamos szerelési vállalat.

Ci lárok, ivilámpák, villamos motorok, szellőztetők, dinamok állandó nagy választékban. Rák áron tartom a legjobb gyártmányú Wolfram és Osmium égőket.

Donogán és Somossy

Debreczen, Ristemplombazár.

Mosó kelme ujdonságok

Zephyr — Batist —

Ottomán vászon — Kreton

— Volle de laine —

„óriási raktára“

Villamos világítást,

a villamos csengők, házi telefonok berendezését és évi kezelését 4g minden e szakba vágó legkomplikáltabb munkát egy helyben mint vidéken a legolcsóbban és szakszertőn — több évi jótállás mellett vállal.

FÖLDES SÁNDOR

elektrotechnikai vállalat

Debreczen, Nagytrattik udvar

Minden irányba égő Wolfram-lámpák, ivilámpaszegek, csillárok, izzólámpák nagy választéka a legolcsóbb árban. Különböző ivilámpák havi 8 korona díjért.

Telefon 210.

Telefon 210.

Gyomorgörcs, kólíka, étvágytalanság és általában gyomorbetegségekben a legkitűnőbb háziser a

Hollandi

GYOMORCSEPPEK.

1 üveg ára 40 fillér.

Kapható:

Mihalovits Jenő

gyógyszertárban

DEBRECZEN.

A feltaláló leányai.

Kapható Jóna és Ióna gyógyszerkereskedésben, valamint minden gyógyszerárban és illatszerekkereskedésben.

Szépsége érdekében

csinosan arra kell vigyázni, hogy szép puha, természetes és egészséges haját kapjon, mert valódi szépség korpás és zsírosan fényes haj által eltorzító és a kopasz fej épen csunya. Gondolja meg a dolgot és aszerint cselekedjék, azaz használja csakis az.

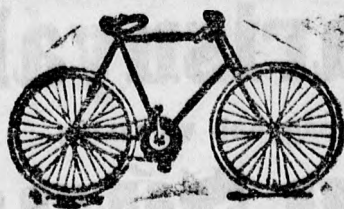
Uhlmann Peru Tannin vizet

Temérdek dicséret elismerő levelet kaptunk 21 év óta, eőt a legnagyobb körökből is.

Zsíros hajnak vörös csomagolásban kérjünk
Száras hajnak zöld csomagolásban kérjünk
Egyforma hatása, csak a száraz vagy zsíros hajnak épen jobban alkalmas. Üvegenként K. 2.50 és 5.—

Főraktár Ausztr. Magyarországnak:

— Vertriebesgesellschaft Wien, I., Karlsplatz 3. —

Kerékpározók

mielőtt kerékpárt vagy bármily alkatrészeket szándékozik venni, saját érdekében keresse fel cégemet, hol olcsón gyári árban szerezhethet be mindent. Raktáron tartok elsőrendű

kerékpárokat,

valamint mindennemű alkatrészeket, 20 koronán felüli vásárlásokat és javításokat kedvező fizetési feltételek mellett eszközölök. Varrógép, gramaphon és villamossági cikkek raktára és mindezek javítása

B. pártfogást kérve, tisztelettel Geller Henrik, exelött Geller és Németh Debreczen, Katvan-u. 8.

Törlesztési Bank Részvény-Társaság.

BUDAPEST.

Alaptőke: 2.000.000 korona.

Dr. Szivák Imre,
országgyűlési képviselő, elnök,
Csávossy Béla,
udvari tanácsos, alelnök.

Az áruosztály ellenőrző igazgatói:

Feszty Béla dr. Baross János
nagybirtokos. országgyűlési képviselő.

Rudnyánszky György
országgyűlési képviselő.

Vezérigazgató: Jogtanácsos:
Dr. Hodosi Lajos. dr. Molnár Jenő
országgyűlési képviselő.

Buza és rozs korpát, cukor melasszet
őszi és tavaszi szállításra, műtrágyákat,
szuperforszátot bármely állomásra legol-
csóbban szállítunk.

VEZÜNK, vagy --- méltánvos feltételű előleg
nyújtással — **BIZOMÁNYILAG ÉRTÉKE-
SITÜNK MINDENNEMŰ GABONÁT.**

TŐZSDEI MEGBIZÁSOKAT a legméltá-
nyosabb feltételek mellett **LELKIISMERE-
TESEN ELINTÉZÜNK.**

Rizárólagos vezérképviselő:

Horváth Gusztáv

DEBRECZEN,

Bathányi-utca 6. szám.

Apró hirdetések.

Ha valamit venni, vagy eladni akar, tudassa
szándékát a „Debreczeni Független Ujság”
apró hirdetési rovatában. Nincsen gyors-
sabb, biztosabb és olcsóbb módja annak,
hogy célját elérje, mert apróhirdetését már
a megjelenés napján sok ezer ember ol-
vasza.

Levelezés.

25 éves, magas barna hivatalnok szórakozás
céljából ismeretséget kötne fess nevelőnő
vagy varrónánnyal. Leveleket „Kellemes
esték” jellegre a kiadóba.

Előkelő, 29 éves uriember föltétlenül szép,
fiatal lányka ismeretséget keresi, aki iro-
dájában alkalmazást kaphat. Levelek ta-
lálka megjelölésével „Biztos állás” jellegre
a kiadóba.

Csalos, molett asszonyka, jómódu diszkrét uri
emberrel megismerkedne. Jelige: „Függet-
len” a kiadóhivatalba.

Betöltendő.

Melnár segéd azonnali belépésre felvétetik
Czím a kiadóhivatalban.

Mérlegképes könyvelő felvétetik. Czím a ki-
adóhivatalban.

Közliány ügyes, azonnali állandó foglalkozást
nyer és ugyanott tanuló lány is felvétetik.
Czím a kiadóban.

Bijonokok. A derecskei kir. járásbírósg mel-
lett működő betét-zerkeztéshez kettő (2)
másoló fiatal ember kettő (2) korona napi
díj javada mazással azonnal felvétetik. Sza-
balyszerűen felszerelt pályázati kérvények
a debreczeni kir. törvényszéki Elnök ur-
hoz adandók be.

Adás-vétel.

Zsákok, vizmentes és rostáló ponyvák ugy-
közönsé mint megvételre a legolcsóbban
beszerezhető: Fohn József zsáküzletében
Petőfi-tér a nagyalomás közelében.

CZIGARETTAZÓK!

100 db havely nikotin mentes:

Kip kop 08 Riz 14
Tiszti 10 Parafus 14
Delidab 12 Arany 20
Kulibri, különlegesség 16 k

Kapható HARMATHS szivarüzletben
különlegességek főraktárában
Debrecen füvészkert u. 14

Madár kallitkák igen jó karban levők jutá-
nyos ár mellett kaphatók Eötvös 4 sz. a

Egy alig használt trimót megvételre keresek
czím a kiadóba.

Jókarban levő ágy és függő lámpa eladó.
Czím a kiadóba.

1 drb ötrétű férfi és fiu gallér 12 kr. 1 pár
kézélő 15 kr. Sugár Dezsőnél Piac-utca
19. sz.

Házilag készített finom borecet eladó, ágyak
is külföldön kaphatók. Czím a kiadóba.

Novotny J. cégről beszél most mindenki, ki-
nél árfelemelés nélkül csekély havi rész-
letek kaphatók jég szekrények, pénzszek-
rények, gramafonok, gramafonlemez-
ek, fényképező gépek, lát- és távosóvek. min-
dennemű fegyverek, mindenféle hangze-
rek. Helyi képviselő Schvarcz Dániel, a
városházával szemben. Kérjen árjegyzéke:
Descrétio biztosítva.

Budapesti cserépkályhák, gázfűszerek és
egy tataréktűzhely eladó Széchenyi-utca
46 szám alatt.

Lakás.

Egy utcái külön bejárattal modern berende-
zésű csinos szoba azonnal kiadó Hatvan
u. 5 szám alatt.

Különféle.

Magánkutató iroda. Iskola utca 4. szám Ké-
nyes megbízásokat, megfigyeléseket és
nyomozásokat elvállal, úgy megán, mint
családi ügyekbe Krámer József.

Intelligens izr. csa ádná. 2-3 iskolás fiu gyer-
mek teljes ellátásra elfogadtatik czím a
kiadóhivatalban.

A kath. gimnásimhoz közel lakó izr. család
1-2 fiugyermeket teljes ellátásra elfogad.
Czím a kiadóban.

Sérvkötők, haskötők, hátegyenesítők, gumiharisnyákban

legnagyobb választék

Schön Sándor

keztű, kötszer és orvosi műszertára

Debrecen, Piac-utca 12. (Stenczinger-ház.)

